

MUSSOLINIJEV NACRT ZA OHRANITEV EVROP. MIRU

ANGLEŠKI MIN. PREDSEDNIK BO DANES V PARIZU ZAGOVARJAL PROGRAM ITALIJANSKE VLADE

Sodelovanje velesil je absolutno potrebno. — Vkratkem se bo vršila konferenca vseh državnih glavarjev. — Mussolini pravi, da je edinole s pomočjo fašizma mogoča rešitev vseh težavnih problemov. — Konferenci med MacDonaldom in Mussolinijem je prisostvoval tudi angleški zunanji minister.

RIM, Italija, 19. marca. — Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald in laški ministrski predsednik Benito Mussolini sta dolgo in temeljito razpravljala o sedanjem evropskem položaju. Na konferenci je bil navzoč tudi angleški minister za zunanje zadeve, John Simon.

Mussolini je predložil načrt, potem katerega bi si svet za dolgo dobo zagotovil mir. MacDonald se baje s tem načrtom popolnoma strinja.

MacDonald in Sir John Simon sta dospela v Rim z aeroplanom. Takoj po konferenci sta odpotovala v Zenevo, da rešita razorožitveno konferenco pred propadom.

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da temelji Mussolinijev načrt na sodelovanju štirih evropskih velesil: Nemčije, Francije, Anglije in Italije. V mnogih ozirih je sličen Kellogovemu paktu ter vsebuje izjavo, da nima nobena država pravice z orožjem reševati raznih političnih zadev.

MacDonald bo odpotoval iz Zeneve v Pariz, kjer bo predložil francoski vladi italijanske predloge ter se zanje odločno zavzel.

Italijanski uradniki pravijo, da sta bili nemška in francoska vlada sproti obveščeni o posvetovanjih.

Podrobnosti Mussolinijevega načrta niso znane. Ve se le toliko, da ga je Mussolini sestavil še prej, predno je dospel MacDonald v Rim.

Načrt temelji na govoru, ki ga je imel Mussolini dne 23. oktobra lanskega leta v Turinu. Pri oni priliki je rekel, da je sodelovanje štirih evropskih velesil edino sredstvo za trajno ohranitev evropskega miru.

Ako se bo tudi francoski ministrski predsednik Daladier strinjal z načrtom, oziroma če bo hotel vedeti kaj več podrobnosti, bo sklical MacDonald nadaljno konferenco, na kateri bosta navzoča poleg njega in Mussolinija tudi francoski ministrski predsednik in nemški kancler Hitler. Konferenca se bo vršila v nekem severoitalijanskem mestu.

Z angleške strani se je izvedelo, da sta Mussolini in MacDonald zadevo razorožitve komaj omenila ter da sta se bavila skoro izključno le z političnimi problemi. Prepričana sta namreč, da o kakih uspešnih razorožitvi ne more biti govora, dokler ne bo sedanji megleni položaj v Evropi ne samo odstranjen, pač pa tudi rešen na tak način, da se ne bo več povrnil.

Formalna posvetovanja so trajala več kakor tri ure.

Ministrski predsednik Mussolini je imel še toliko časa, da je govoril na zborovanju fašistične trgovske zbornice.

Pri tej priliki je dejal, da bi takoj nastopili boljši časi, če bi hotel svet poslušati rimske državnike.

Po njegovem zatrdilu je edinole v fašistični modrosti odrešenje. Istočasno je ponovil prerokbo, ki jo je izustil ob priliki desete obletnice fašističnega pohoda proti Rimu, namreč, da bo Evropa v desetih letih popolnoma fašistična.

Tedaj je Mussolini zaničljivo govoril o frazah, s katerimi obsipajo državniiki narode ter vzkliknil: — Naša parola je: manj konferenc in več odločitev.

Danes je pa rekel, da so sedanji glavni problemi,

Predloga glede piva bo danes sprejeta

ZA PRIZNANJE SOVJET. UNIJE

Senatorja Borah in King bosta stavila tozadevno predlogo. — Čakata samo še na mnenje predsednika Roosevelta.

Washington, D. C., 19. marca. — Prihodnje dni bo zopet prišlo v senatu na vrsto vprašanje glede priznanja Rusije.

Senator William Borah, ki je bil predsednik senatskega odbora za zunanje zadeve, bo stavil tozadevno predlogo, toda bo še nekaj časa počakal, ker hoče izvedeti za mnenje predsednika Roosevelta. Četudi predsednik do sedaj še ni objavil svojega stališča, vendar prevladuje v vladnih krogih mnenje, da zavzema vlada vedno bolj prijazno stališče napram sovjetski Rusiji.

Senator Borah se je že deset let poteguje za priznanje Rusije in je že sestavil kratko resolucijo, ki jo bo predložil senatu.

Njegova resolucija se glasi: — Sklenjeno je, da senat Združenih držav podpira sedanjega sovjetskega vlado v Rusiji.

Senator King se pripravlja, da bo predlagal senatnemu odboru za zunanje zadeve, da razmotri o priznanju Rusije, da pa naj prej natančno preišče vse okoliščine, ki se tičejo priznanja.

Ker je bil Norman H. Davis imenovan za načelnika ameriške delegacije na razorožitveni konferenci z naslovom poslanika, se domneva, da se bo o priznanju Rusije razgovarjal z ruskim zunanjim komisarjem Maksimom Litvinovom.

MATSUOKA SE BO SESTAL Z ROOSEVELTOM

Washington, D. C., 19. marca. — Načelnik japonske delegacije pri Ligi narodov, Yosuke Matsuoka, ki je na potu na Japonsko preko Združenih držav, bo prihodnji teden obiskal tudi predsednika Roosevelta in držav. tajnika Hulla.

Dosedaj vlada še ni nicesar sklenila glede njegovega sprejema.

AVSTRIJSKE BANKE V ZADREGI

Dunaj, Avstrija, 19. marca. — Avstrijski državni zbor je razpravljao o težkem problemu, kako rešiti nekatere banke propada. Razprava o tem se je zavlekla v pozno noč in zbornica še ni prišla do nikakega zaključka.

s katerimi se mora baviti svet, bolj političnega in moralnega, nego gospodarskega značaja.

— Lahko jih pa rešimo, — je dostavil, — če bodo države in narodi sledili besedam naše modrosti.

Na banketu v Kvirinalu, ki je bil prirejen na čast MacDonaldu, je sedel Mussolini na levi strani kralja Viktorja Emmanuela, MacDonald pa na desni. Banketa so se udeležili tudi razni italijanski plemiči in člani angleškega poslaništva v Rimu.

VATIKANSKO MESTO, 19. marca. — Papež Pij je sprejel danes v avdijenci angleškega ministrskega predsednika Ramsaya MacDonalda in zunanjega ministra Sir John Simona. Avdijenca je trajala petintrideset minut.

LIGIN SKLEP GLEDE LETICIJE

Liga je sklenila, da mora Peru izročiti Colombiji Leticio. — Združene države so povabljeni za posredovanje.

Ženeva, Švica, 19. marca. — Ligin svet je v sporu med državama Peru in Colombia odločil, da mora Peru prepustiti Leticio Colombiji.

Kakor pri reševanju kitajsko-japonskega spora je tudi sedaj Ligin svet povabil Združene države in Brazilijo, da pomagata pri rešitvi spora med obema državama. Po Ligin razsodbi je zastopnik države Peru, Francisco Garcia Calderon odklonil razsodbo in je odšel iz zborovalne dvorane, toda je izjavil, da Peru vsled tega ne izstopi iz Lige narodov. Njegov odhod ni bil tako dramatičen, kot odhod japonske delegata Yosuke Matsuoka in razni delegati so se smejala za njim.

Bogota, Colombia, 19. marca. — General Efraim Rojas poroča, da so colombijske čete prodrlle skoro v osrčje spornega ozemlja v okrajju Leticia. General poroča, da je njegova armada po deveturnem prodiranju skozi džungle napadla peruvske postojanke pri Tisumos. Peruvanci so pobegnili in pustili orožje in municijo. En colombijski vojak je bil ubit, pet pa jih bilo ranjenih.

General Rojas tudi naznanja, da je bil izstreljen en peruvskega aeroplan, ki je padel v džunglo v bližini Leticie.

SENATOR DAVIS JE BOJLŠI

Pittsburgh, Pa., 18. marca. — Zvezni senator Davis, ki ima sladkorno bolezen, se je moral podvreči operaciji na slepiču. Operacija je dobro uspela, in stanje se mu je znatno izboljšalo.

NEMIRI NA POLJSKEM

Varšava, Poljska, 19. marca. — Arretiranih je bilo 150 vodilnih članov nacionalnih organizacij, ki tvorijo opozicijo proti maršalu Piłsudskemu. Vprizorili so protizidovske demonstracije na jugozapadnem Poljskem. Tudi dijaki so zastavljali na več vseučiliščih. Med aretiranimi je 35 zelo znanih politikov. Policija je našla veliko zalogo orožja in municije ter protizidovskih spisov in knjig.

Policija je odkrila zaroto, ki je imela namen strmoglaviti vlado s protizidovskimi nemiri in splošni mi izgredi.

ZANGARA BO DANES USMRČEN

Italijan bo plačal s smrtjo umor čikaškega župana. — Za zadnjo večerjo je naročil kokoš.

Raiford, Fla., 19. marca. — Morilec čikaškega župana Čermaka, Giuseppe Zangara, bo jutri zjutraj ob devetih s smrtjo plačal svoj zločin.

Zangara, ki je hotel ustreliti v Miami predsednika Roosevelta, pa je namesto njega zadel Čermaka, bo umrl na električnem stolu. Za zadnjo večerjo si je naročil pečeno kokoš.

Morilec se še vedno pritožuje nad bolečinami v želodcu, glede usode, ki ga čaka, je pa navidez popolnoma miren. Obiskal ga ni nihče.

Morilec ni bil oficijelno obveščen o dnevu usmrtitve. Ker nima Združenih držav nobenega sorodnika, ni še rešeno vprašanje njegovega pogreba.

Več klinik je prosilo governerja Sholtza, naj jim izroči truplo.

BOLIVIJCI ŽE ZOPET NAPADAJO

Premagali so velike zapreke proti Arce in Boquerom. — Paragvajci so se morali umakniti.

La Paz, Bolivija, 19. marca. — Bolivijski glavni stan naznanja, da je bila premagana močna paragvajska postojanka na fronti v Gran Chaco okraju.

Sedanja bolivijska postojanka je sedaj znana pod imenom trdnjava Jordan, ki je bila prej znana pod imenom kilometer sedem. Več mesecev so Paragvajci trdnjavno napadali bolivijske postojanke v namenu, da bi se polastili trdnjave Munoz. Od tedaj so imeli Bolivijci veliko zapreko v svojem prodiranju proti trdnjavi Arce in Boqueron.

Ko so pred enim tednom Bolivijci zavzeli trdnjavo Alihuata, deset kilometrov južno od trdnjave Arce, so zavzeli severne postojanke paragvajske v bližini trdnjave Jordan. Toda Paragvajci so bili v gozdovih močno utrjeni. Bolivijci so zgodaj zjutraj napadli paragvajske postojanke pri trdnjavi Alihuata ter so sovražnika zapodili proti trdnjavi Goudra.

Pri tem napadu so tudi bolivijski aeroplani bombardirali umikajočo se paragvajsko vojsko in so v njej povzročili veliko zmešnjavo. S tem so prišli Bolivijci v posest celega bojišča, katero so držali Paragvajci skozi več mesecev.

HOOVER V DOMAČEM KRAJU

Palo Alto, Cal., 10. marca. — Ko se bo vrnil bivši predsednik Hoover jutri v svoj tukajšnji dom, ga bo pozdravila delegacija njegovih ožjih rojakov. Delegaciji bo načeloval Marshal Hale, predsednik republikanskega državnega odbora.

DOSEDAJ JE ŽE SEDEMNAJST DRŽAV ZA PREKLIC PROHIBICIJE

WASHINGTON, D. C., 9. marca. — Kongres bo že jutri popoldne sprejel predlogo glede piva in glede štedenja ter ju bo izročil predsedniku v podpis. Nato se bo začel kongres baviti s pomočjo za farmerje in z reorganizacijo ameriškega bančnega sistema.

LJUTI BOJI OB KITAJSKEM ZIDU

Japonci bombardirajo kitajske postojanke. — Kitajci drže Sifeng prelaz. — Boj kot japonskega blaga.

Tokio, Japonska, 19. marca. — Vroči boji se vrše za posest Sifeng prelaza v kitajskem zidu. Kitajci so do zadnjega moža pobili japonsko patrolo blizu Fanča prelaza.

Patrola se je borila z veliko močnejšim kitajskim oddelkom, dokler ni padel zadnji vojak. Neka druga japonska patrola je našla mrtve vojake. Poročilo pa ne pravi, koliko Japoncev je bilo ubitih.

Peiping, Kitajska, 19. marca. — Kitajci so pričeli odločen terorizem proti svojim rojakom, ki imajo še vedno trgovske zveze z japonskimi trdkami.

V Wuangu so umorili enega kitajskega trgovca, iz mesta Hupeh pa so izgnali dva trgovca, ker sta prodajala japonsko blago.

Neko kitajsko uradno poročilo pravi, da Kitajci še vedno drže prelaz Sifeng.

Šanghaj, Kitajska, 19. marca. — Kitajski listi polagajo veliko važnost na povratek prejšnjega ministrskega predsednika Wang Čing-wia, ki je zaradi zdravja bil v Evropi. Wang bo gotovo igral zaradi zavzetja Džehola in odstopa maršala Čang Hsiao-lianga zelo važno vlogo.

Takoj po svojem povratku se je posvetoval s kitajsko osrednjo vlado v Nankingu. V nekaj dneh bo odpotoval v Peiping, da se posvetoje z generalom Čang Kaj-Šekom.

Poveljnik južne kitajske armade general Hu Han-min je odločno zavrnil povabilo gener. Čang Kaj-Šeka, da bi se pridružil severni armadi v obrambi proti Japoncem.

ATENTAT NA MAGDO LUPESCU

London, Anglija, 17. marca. — Kot pravi neko poročilo iz Pariza, je nekdo streljal na rdečelaso prijateljico romunskega kralja Karola, Magdo Lupescu. Bila je lahko ranjena.

Magda Lupescu, ki je židovka, je šla iz svojega stanovanja in takoj je prišel na njo streljati Jon Vargo, ki je sovražnik židov.

Sofer Lupescove je napadalec zgrabil in ga izročil policiji. Policija je ta napad skušala zakriti.

To poročilo je brzojavno prejel nek bivši romunski minister, ki je vest zaupal zastopniku londonskega lista "Daily Express".

Kakor znano, je nastal med senatom in poslansko zbornico razkol glede alkoholne vsebine dobrega piva. Zbornica priporoča pivo, ki naj ima tri in četrt odst. alkohola, dočim je senat za pivo, ki naj bi imelo tri in pet stotink odstotka alkohola.

Jutri zjutraj bosta obe zbornici imenovali posebne zastopnike, ki se bodo skušali sporazumeti glede alkoholne vsebine.

Prodaja tridistotnega vina najbrž ne bo dovoljena, ker so proti temu celo vinogradniški interesi, češ, da bi tako vino ne predstavljalo dobre pijače in da bi se premalu skisalo.

Osebam, ki se niso dosegle starosti šestnajst let, bo prodaja piva prepovedana.

Ako se bodo zastopniki senata in poslanske zbornice sporazumeli glede alkoholne vsebine, bo pivo najbrže že 4. aprila na prodaj in sicer v onih državah, ki nimajo nobenih lastnih prohibicijskih postav.

Joett Shouse, predsednik zveze, ki nasprotuje prohibiciji, je rekel, da se je dosedaj že sedemnajst držav odločilo, sklicati čimprej državne konvencije ter se pri tej priliki izraziti za odpravo osemnajstega amandmana.

Gibanje za preklie neprestano narašča — je izjavil — že v prihodnjih par tednih bo štirideset državnih zakonodaj pripravilo vse potrebno za državne konvencije.

JUGOSLOVANSKO EDINSTVO JE ZAGOTOVLJENO

Beograd, Jugoslavija, 19. marca. — Medtem ko je jugoslov. policija v Beogradu in drugih mestih v Dalmaciji, zlasti v okolici Zadra, zaplenila veliko množino orožja, ki je bilo pripeljano iz Italije v namenu, da bi se ločili Hrvatje od Jugoslovancev, je ministrski predsednik rekel, da se bodo Hrvatje in drugi nasprotniki vlade v času nevarnosti izkazali za dobre narodnjake.

Ministrski predsednik je rekel, da bi vlada mogoče dala nasprotnikom vlade kake koncesije. Rekel je tudi, da pismo katoliških škofov proti Sokolu ni tako zelo razburilo jugoslovanske javnosti, kot je bilo poročano.

NOVI APOSTOLSKI DELEGAT

Vatikan, 19. marca. — Papež Pij XI. je imenoval škofa Amleto Giovanni Ciognani za apostolskega delegata v Washingtonu z naslovom nadškof Ladioeca di Fygia.

Amleto Giovanni Ciognani bo šesti apostolski delegat v Združenih državah, odkar je bila delegacija ustanovljena 24. januarja 1893.

Vsi dosedanji delegati so bili odpoklicani v Rim in so bili imenovani za kardinale. Nadškof Pietro Fumasoni-Biondi, ki je sprejel prejšnji teden od papeža kardinalski klobuk, je še edini živeči bivši delegat v Washingtonu.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Trezorier
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
In celo leto velja za Ameriko in
Kanado \$6.00
In pol leta \$3.00
In četrt leta \$1.50
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti
posilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

ZNAMENJE BOLJŠIH ČASOV

Kandidatje imajo običaj pred volitvami obljubljeni volilec deveta nebesa, ko so pa enkrat izvoljeni, si mislijo: — No, hvala Bogu, zdaj smo pa za par let preskrbljeni.

Ko jih volilec začne opozarjati na obljube, se na vse mogoče načine izgovarjajo, da jim ni mogoče, da so zapreke prevelike in jih tolažijo s potrpljenjem, ki je, kakor znano, božja mast in je revež tisti, ki se mora mazati z njo.

Precej edinstven slučaj v ameriški zgodovini imamo pa v osebi novega predsednika Franklina D. Roosevelta.

Kakor vsak kandidat, je tudi on precej govoril in precej obljubil tekom svoje volilne kampanje.

In kakor malokateri kandidat, se je podal takoj po izvolitvi na delo. Obljube, ki jih je zadal, izpolnjuje drugo za drugo.

Dan po izvolitvi se je lotil silno težkega problema — izboljšanja ameriškega bančnega sistema.

Razni načrti za izboljšanje so počivali dolga leta v kongresu. In česar ni mogel kongres izvršiti v dvanajstih letih, je pod Rooseveltovim pritiskom opravil v pičlih sedmih urah.

Drugi problem je uravnoteženje proračuna.

Izbral si je sredstvo, ki bo prineslo zvezni zakladnici vsako leto najmanj stopenetdeset milijonov dolarjev. To je davek na pivo. V začetku aprila bo dobro pivo že naprodaj, in od prodaje bo imela velik dobiček zvezna blagajna, pa tudi državne blagajne si bodo precej opomogle.

Narod, ki je v zadnjih trinajstih letih plačal butlegarjem na milijone in milijone dolarjev za strupeno brozgo, bo užival za cenen denar dobro in zdrave pijače.

Predno se bo kongres odgodil, — kar se bo zgodilo šele enkrat poleti, — namerava Roosevelt uveljaviti uspešne odredbe za pomoč farmerjem ter za zmanjšanje nezaposlenosti. To bo samo za začetek. Ako bo Roosevelt tudi v bodoče tako hitro izpolnjeval svoje obljube kot jih je začel izpolnjevati, bo završil delo, kakoršnega ni završil še noben ameriški predsednik iz Washingtona.

Ludje so preželi z novim upanjem, nad deželo je zavrel nov duh.

Oni, ki imajo kaj prihranjenega denarja, se ne boje več zanj, onim, ki ga nimajo, se bo v kratkem času nudila prilika za zaslužek.

Stroj ameriškega narodnega gospodarstva je popravljen, izboljšan in namazan. Predsednik Roosevelt ga spravlja v tek. Sempatam bo nemara še malo zahreščalo in ne bo šlo vse tako po olju kakor bi moralo iti. To bodo pa le kratkotrajne in brezpomembne motnje, ki ne bodo imele nobenega poraznega vpliva na splošen položaj.

Tudi naši rojaki so navdani z upanjem, da bo kmalu bolje. Kaka razlika med vsebino pisma, ki so nam jih posilili lani in ki nam jih pišejo zadnje dni.

Iz prejšnjih sta odsevala potrlost in obup, dočim sta v poročilih, ki jih dobivamo zadnje tedne izražena nada in zaupanje v boljšo bodočnost.

Ko bo vsepovsod dovolj dela in primernega zaslužka se tudi našim slovenskim podjetjem, ustanovljenim za duševni in materialni blagor rojakov, ne bo več treba bati za obstanek.

Vsak se bo zavedel svoje dolžnosti poravnal svoje obveznosti, in napočila bo lepša doba složnega sodelovanja.

TRAGIČNA SMRT PO SVATEL

Te dni se je nahajal posestnik Ivan Pešec iz Dražencev pri Ptujju na svatbi svojega nečaka Martina Kureča v Dražencih. Seveda se ob takih prilikah veliko pije in tudi Pešec se na svatbi pijače ni branil, bilo pa je ves dan dovolj. Zvečer okoli 21. ure je Pešec nenkrat postal slabo in ga je sestra Marija odpeljala domov. Tu pa je oslabljen zadel ob stolno stranico, iz katere je gledal 1 cm dolg žebelj. Nesreča je hotela, da se je usodni žebelj zarinil Pešcu naravnost v sredo čela. Spravili so še ranjenca v posteljo, kjer pa je okoli pol 3. jutraj izdihnil. A natanko ni doganilo, ali je umrl zaradi srčne kapi ali samo zaradi poškodbe, dobljene zaradi udarca ob žebelj.

JUGOSLOVANSKA VOJSKA V LAŠKI LUČI

Dunajski dopisnik zane fašistične turinske "Stampa" Itali Zingarelli objavlja v svojem listu "odkritje" o oboroževanju Male Antante. Dosedaj se je v treh člankih ki jih je Ageria di Roma razširila po vsem fašističnem tisku, bavil predvsem z oboroževanjem Male antante kot celote, v zadnjem članku pa razpravlja predvsem o oboroževanju Jugoslavije. V tem članku piše med drugim:

Takoj po premirju je komanda francoskih čet v Dalmaciji objavila tajno naredbu, ki služi za ključ poznejše politike Francije v Srednji Evropi in na Balkanu. Ta naredba se glasi: "Predstavniki francoskih oblasti morajo uporabiti vsa sredstva, da okrepe sedanje prisilne odnose z zavezniki (mišljena je tu predvsem Italija). — vendar pa morajo pri tem paziti, da delajo v prilog kombinaciji, ki omejuje teritorialni in gospodarski razvoj zaveznikov. Nemčija je izšla iz svetovne vojne sicer poražena, toda ne popolnoma priznana. Nemški in italijanski interesi so tako skladni ter v največjem nasprotju s francoskimi interesi, da bo slej ali prej prišlo do zblizanja med Italijo in Nemčijo. Računati je z eventualno italijansko-nemško zvezo, ki bo mnogo nevarnejša, kakor pa je bila zveza med tema dvema državama pred letom 1915. Ker je propadla Avstrija, je sedaj treba z vsemi silami podpreti Jugoslavijo, da bo lahko uspešno konkurirala italijanskemu gospodarstvu na Jadranu in da se na ta način zmanjša moč Italije na Sredozemskem morju".

Že teh nekoliko vrst pojasnjenj francosko politično koncepcijo, ker se vidi, da je Francija iz izključno vojaških razlogov obvezana vzdrževati Jugoslavijo oziroma Male antanto in to organizacijo podpirati z vsemi sredstvi tako materialno kakor moralno. V Evropi in v svetu sploh je znano, kaj je po svoji politični vsebini Jugoslavija. Vse pa se tudi, da je njen glavni stebel njen vojska.

Sedanji sestav jugoslovenske vojske tvori pet armij, vsaka po 3 do 4 divizije brez konjenice. Vsaka armija ima še svojo tehnično komando s tehničnimi četami, en težki artiljerijski polk in potrebna skladišča. Že par let se govori o osnovanju šeste armije, ki bi imela svoj sedež na Cetinju. Efektivni kader v mirni dobi ima 17 divizij pehote, dve in pol diviziji konjenice in eno divizijo trdnjavijskih čet. Točno število ljudi, ki služijo v jugoslovenskem kadru v mirni dobi, ni znano, sodi pa se, da se giblje med 125.000 v zimski, do 185.000 mož v poletni dobi. V poletni dobi se poziva veliko število rezervistov. Po statistiki iz leta 1931 je bilo v tem letu na orožnih vajah 7528 rezervnih oficirjev, 8393 podoficirjev in 95 tisoč vojakov. Vojaška služba traja 18 mesecev. Od 21 do 40 leta so odsluženi vojaki podeljeni v rezervno operativne vojske, od 40 do 50 leta pa v rezervno vojsko.

V Jugoslaviji pa velja načelo, da se mora v primeru vojne dvigniti ves narod. Minister vojske ima pooblastilo vpoklicati v primeru vojne v vojaško službo vse moške od 17. do 35. leta starosti. Osnovno načelo Jugoslavije je, da mora v času vojne služiti domovini vsak moški državljan. Tako vidimo, da se celo v mirni dobi uporabljajo nevojaki v vojski kot kuharji, kot pisarniške osebe itd. Glavno načelo jugoslovenskega generalnega štaba je, da se vse narodne sile simbolizirajo ter da se uporabi za vojno službo vse, kar more nositi puško.

V primeru vojne lahko pošlje Jugoslavija na fronto 28 divizij pešadije, 5 do 6 divizij konjenice, ter eno divizijo trdnjavijskih čet. Okroglo število, s katerim lahko razpolaga Jugoslavija v primeru mobilizacije in s katerim je računati, znaša 2 milijona mož, to je vsekakor ogromno število za državo, ki ima komaj 14 milijonov prebivalcev. Vojna oborožitev Jugoslavije znaša 2 milijona pušk, 17 tisoč lahkih in težkih mitraljez, 4000 topov, 150 tankov in 50, o-klopnih avtomobilov.

Vsaka divizija ima štiri polke po 4 bataljone pešadije. Posebno močne so divizije tretje armije, ki ima svoj operativni cilj izdelan proti Albaniji in 4. armije, ki je odrejena za akcijo proti Italiji. Ta armija je dobila v zadnjem času tudi planinsko brigado, ki ima dva polka planinskih čet in en polk gorskega topništva, ki se baš sedaj formira. Vsaka divizija ima razen tega še dva artiljerijska polka. Reorganizacija topništva se ni končala ter predstavlja v velikem delu še star material. V zadnjem času pa je bil tudi na tem polju storjen velik napredek. Jugoslavija ima najboljšje topove kalibra 30.5 cm, ki so znani po svojih uspehih iz svetovne vojne. Polega tega so v jugoslovenski vojski uvedeni tudi Schneiderjevi topovi kalibra 17.5 cm, ki streljajo 26 km daleč.

Motorizacija vojske je nekoliko zastala, pač pa ima Jugoslavija zelo dobro vojno letalstvo. Že v mirni dobi ima 700 za borbo pripravljenih letal, vojno stanje pa bo takoj doseglo najmanj 1000 letal, brez oziroma dejstva, da ima Jugoslavija že 5 tovarov za letala, ki skrbijo za to, da se dnevno množi jugoslovenska letalska flota.

Jugoslavija je uporabila milijarde frankov za povzdigo svoje vojske; izdatki za vojaštvo znašajo 22 do 25 odstotkov državnega proračuna, pri čemer se 83% celotnega vojnega proračuna porabi za vzdrževanje oficirjev in točita samo 17 odstotkov. Znano je tudi, da je jugoslovenska vojska ohranila svojo staro tradicijo kljub vsemu francoskemu vplivu. Dočim sta Češkoslovaška in Poljska pozvali v svojo organizacijo svoje vojske francoske vojne misije, Jugoslavija na to ni pristala kljub svojim tesnim vezem s francoskim generalnim štabom.

Poleg redne vojske razpolaga Jugoslavija še z raznimi organizacijami, ki imajo popolnoma vojaške cilje. Med te spada pred vsem organizacija četnikov pod vodstvom proslulega vojvode Koste Pečana. Četniki in dobrovoljci predstavljajo svoje vrste narodno gardo na mejah, pripravljeno za gverilsko vojno. Morda je celo preveč čestun naslov za te ljudi, ker so naloge, ki jih daje Kosta Pečanec svojim ljudem bolj banditske kakor pa vojaške. Dobrovoljci so že davno morali pustiti mirno življenje, ker jim vlada, ko jih je naselila v obmejnem ozemlju, da bi ga posrbila, ni dala nič živine, niti denarja, niti semen, niti potrebnega orožja, tako da so se morali odločiti za drugo akcijo. Ob avstrijski, bolgarski in madžarski meji služijo četniki in dobrovoljci za vpade na tuje ozemlje.

Napram italijanski fronti je jugoslovenski generalni štab izgradil v zadnjih letih številne strategične ceste. Samo leta 1930 je bilo zgrajenih šest takih cest. Na bolgarski meji je Jugoslavija svojo mejo tako utrdila, kakor menda nobena druga država v Evropi. Vse je pripravljeno, kakor da bi že jutri izbruhnila vojna. Izkopani so

strelski jarki, volčje jame, postavljene španski jezdeci in treba je samo odati signalni strel...

Takih in podobnih "razkritij" je v zadnjem času po fašističnih listih vse polno, posebno od sklepa nove pogodbe med članicami Male antante. Njihov namen je deloma

Iz Slovenije.

Novi grobovi.

Umrl je najstarejši ljubljanski mešan Matija Briški. Pred kratkim smo objavili o njem obsejnejši članek in opisali življenje tega mnogo preizkušenega moža, ki je preživel šest papežev in šest posvetnih vladarjev ter se tudi udeležil krvavih bojev v Italiji. Sredi februarja je dopolnil 98 let, zadnji čas pa je toliko opešal, da so ga iz skrbne nege zeta Antona Kajfeža prepeljali v zavetišče sv. Jožefa, kjer se je mirno preselil v večnost.

V Škofji Loki je v evetu mladosti umrla 21-letna notarska uradnica Anica Ankeletova.

V Leonišču je umrla v starosti 67 let Marija Meseč, ugledna gospodinja z Viča.

Po daljšem bolehanju je umrl v ljubljanski bolnici Anton Basle, trgovski sodnik.

Umrl je v Celju v visoki starosti 81 let davčni upravitelj v p. Matija Vondorašek, po rodu Čeh.

Sodnijski zaključek dveh krvavih veselic.

Novomeški kazenski senat je spet zaključil dvoje razprav o velikih podivjanostih, ki je zahtevala dvojno človeških življenj. Prva žrtev je padla lani 18. decembra v Senušah pri Krškem, kjer so imeli žegnanje in se je večja družba mladih pivec in plesalec zabavala v neki gostilni. Ko jim v gostilni še ni bilo dovolj pijače, so se napotili v neko žlaničo, kjer je prišlo do preprič in spopadov. Najbolj vročerkvna sta bila dva Lekšeta, Ivan in Janko. Janko je že prej v gostilni mahal z nožem za obrezovanje vej, s tako zvanim vojnikom, pred zidancem pa je po naključju obrezal samega posestnika. Drugi fantje so navallili nanj in ko so ga že podrli na tla, ga je Ivan Lekše nekajkrat s kolom udaril po glavi. V vinjenosti so mlatili po njem tudi drugi in posledica je bila ta, da je Janko Lekše čez nekaj tednov podlegel.

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR V DOMOVINO,

naznanjamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolarjev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar namenjen. Tozadevna odredba je bila dne 17. marca odpravljena. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev, naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z denarno pošiljateljico.

DECLARATION FOR MONEY ORDER

I herewith declare that Money Order No. is sent by me for the purpose of

and is not intended for the purpose of speculation, placing savings or making investment in a foreign country.
I certify that this transaction in no way contravenes the act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933 or any regulation issued thereunder.

(Purchaser's Signature)

(Date)

Velikonočni prazniki so na pragu, toda še vedno je čas, da razveselite svoje v domovini s kakim denarnim darilom.

MI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

To je zgoda o sebičnem skopuhu.

Zena mu je zbolela. Zena, ki mu je garala vse življenje in mu prigarala bogastvo. Sosedje so ga prisilili, da je pozval zdravnika. Zdravnik je ugotovil, da je uboga žena izmučena in izdelana do smrti.

— Red in mir mora imeti — je rekel — in kurjo juho ji skuhaj, da bo k sebi prišla.

Skopuhu je bilo težko, ker je moral zaklati starega petelina. Pet ur ga je kuhal, juhe pa ni ti posolil ni.

— Ali boš malo župeč! — jo je vprašal sladko-prijazno.

Reva je srebnila, pa ji ni slo v slast.

— Ne morem — je vzdihnila — ter se obrnila k steni.

Skopuhu je šel v kuhinjo in začel modrovati:

— Salomensko je izbirčna, ker niti kurje župeče noče.

Nato je v juho jajce ubil, popoprjal in posolil, dobro premešal in sam popil.

— Presneto je to dobra župeca — se je obznil, — baba si le domišlja, da je bolna.

*

Ko se človek rodi, kriči, ko živi, se pritožuje, ko umira, je pa razočaran.

*

Rojak me je nedavno tega vprašal, kdaj ima zakonski mož zadnjo besedo, oziroma, če ima sploh kdaj zadnjo besedo.

O, seveda jo ima. Čemu bi je ne imel?

Zadnjo besedo ima takrat, ko pravi ženi:

— Na, tukaj imaš moje zadnje cente, pa kupi z njimi, kar ti srce poželi.

Denar bo spravila in ne bo rekla niti besede.

Toda ne vselej. Dosti jih je, ki se v takem slučaju začudijo in pravijo: — Kaaaj! Samo to!

*

V senatu in poslanski zbornici se je prejšnji teden bil vroč boj za dobro pivo.

Senat je za dobro pivo in istotako tudi poslanska zbornica. Obe zbornici sta za dobro pivo.

Toda zbornica hoče imeti boljše pivo, nego ga priporoča senat. Boj se vrši zaradi ene same kapljice alkohola.

Pivo, ki ga priporoča senat, ni dobro. — pravijo poslanci. Ampak, mi, mi, priporočamo dobro pivo. V pijači, ki jo priporoča senat je pri vsakih 606 kapljice ena kapljica manj alkohola, nego ga je v pijači kot jo priporočami mi.

Če ne bo kmalu konec tega cinčanja, se bo ameriški narod hitro naveličal.

Zadnja leta so namreč naučila Amerikanec, da ne merijo pijače na kapljice, pač pa na sođe in galone.

Razlika desetih ali petnajstih prufov ni prišla v zadnjih trinajstih letih skoro nikdar vpostav, dasi je bil vendar vsak pruf prepovedan.

*

Če se bodo še dolgo pripravili o stotinkah procenta, bo narod enostavno po prugitih segel.

Na to pa čakajo butlegarji, katere je bil predsednik Roosevelt s svojimi modročnim nastopom pogaval skoro v obup.

*

Nekoč sem se v družbi sestel s čudovito lepim in mledim dekletom.

Na videz bi ji ne prisodil več kot sedemnajst let.

Dozorelem muškemu je najtežje s takim božjim stvarom primerno govoriti. Ne veš, če bo govoril ž njo kot z otrokom ali kakor z žen

sko, ki že kolikor toliko pozna življenje.

Govorila je napol otročje, napol razodno, in ko mi je zmanjkalo tvariine, sem jo kar tjavendano vprašal:

— Kaj pa, gospodična, ali imate fanta?

— Nak — je rekla mrko — fant me je zapustil. No, saj itak ni bil dosti vreden. — Obraz se ji je pa razjasnil, ko je rekla: — Fanta nimam več, ampak šest mesecev staro pučko imam. Oh, če bi jo videli, kako je ljubeznjiv otrok!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

CLOVEŠKO OKO NIKDAR SITO

(VZHODNA PRAVLJICA)

Nekoč sta žvela oče in sin; imela sta njivo, ki je bila posejana s pšenico; prišli pa so vrabci in požabili zrnje. Oče je tedaj poslal sina na njivo, da bi jo varoval pred vrabci. Sin je tudi šel nekaj dni tje, pa ni pazil, nazadnje pa ni hotel več iti. Oče je poskušal z vso silo, da bi ga nagajal na njivo, a sin ni šel. Nazadnje sta se začela oče in sin prepirati in prepetati in sin je vzel kamen in ranil očeta na glavi. Ta je šel in tožil na sodišču. Sodnik je dal poklicati oboje in ga vprašal, zakaj je ranil svojega očeta. Ta je odgovoril: Ker me je bil pošiljal na njivo, da bi jo varoval pred vrabci. Enkrat, dvakrat sem bil tudi šel in pazil; ko sem pa nekoč slišal starega vrabca, kako je rekel svojim mladim: pobirajte samo zrnje, ki ne bi vzklija, naslednjega dne, ko me je hotel oče zopet poslati, nisem maral več iti; zaradi tega me je oče pretepel in jaz sem ga ranil na glavi.

Tedaj sta mu rekla sodnik in car: "Veš kaj, če razumeš kar vrabci govorijo, potem moraš tudi vedeti, kje je zaklad cesarja Konstantina." Odgovoril je, da ne ve nič drugega, kakor kar jim je bil povedal; in je prisegel na to; ondaj pa mu nista verjela, silila sta vanj se naprej, in slednjice se je vdal in rekel da.

Nato je prešel za tri dni predvidel: to sta mu dovolila. Čez tri dni sta ga dala zopet poklicati, in tedaj je rekel carju: "Dajte mi petsto konj, tisoč krav in tristo ovce, oderite jih in jih spravite na to in to mesto v planinah." Car je takoj ukazal, da mu izpolnijo željo, in to se je zgodilo brez obotavljanja. Potem je zahteval, naj prinesejo na toisto mesto tudi drugega živca in pa stroho zanj za šest tednov, kajti tako dolgo je hotel ostati ondi in paziti.

Tako je sedel tamkaj nekaj časa, noč in dan, in prihajale so vsakovrstne živali in žle kunojsko, krave, in v ovčje meso; sam pa je sedel skrit in poslušal, kaj govorijo živali med seboj. Žele so tako dolgo, da so požrle vse meso in so ostale le še kosti. Do zadnjega večera mu konen šestih tednov ni ničesar vedel. Naslednje jutro zarana pa so prileteli kraljevi orli in začeli glodati kosti; vmes pa so se pogovarjali med seboj; pri tem so se vpraševali, kateri izmed njih treh je najstarejši in se spominja še kaklega davnega dogodka. Najstarejši orl je rekel: "Spominjam se, kako je zapadlo nekoč, ko sem bil še otrok, snega do pasu." — "In jaz," je rekel drugi, "se spominjam, kako je bila v mojem času velika lakota in je mnogo ljudi, za kakotjo pomrlo." — "A jaz," je dejal tretji, "se spominjam, da so v mojem času, ko sem bil še otrok, zekopali zaklad cesarja Konstantina." — "Ti si tedaj najstarejši med nami," sta mu odgovorila druga dva orla. — "Tu le pod tistim kamenito ploščo," je nadaljeval tretji, "je zakopan tristo tovorov zlata." Skriti mož je slišal orlovske pogovore in se ni ganil.

Naslednje jutro se ga prišli klicati carjevi ljudje: "Pojd, car te zove." Na to je odgovoril: "Povčite carju, naj mi pošlje tristo mul in šeststo vrec." Sli so se vrnili k carju in mu povedali, kaj jim je mož naročil. Car je takoj ukazal, da naj mu pošljejo željene mule in vrece in veliko ljudi, ki naj mu pomagajo.

Ko so ljudje prišli do moža, jim je velel: "Dvignite to ploščo." — Storiš so tako in kaj so videli? — Vodnjak, ki je bil poln zlata. Zajemali so in zajemali in napolnili natanko šesto vrec, jih natovarili na mule in spravili do carja, a tako na skrivnem, da razen carja in selov samih nihče ni zvedel za to. Tistemu pa, ki je bil zlato našel, niso dali niti počenega groša in se niso več brigali zanj.

Prevarani mož je čakal in čakal, da ga car pozove k sebi in mu kaj da, a čakal je zaman, car je nanj sploh popolnoma pozabil. Ko se je nazadnje naveličal čakati, je poslal k carju svojega očeta, da bi zahte-

Ali imate Koledar za l. 1933

Za 50 centov dobite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPIJA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPISOV DVEH NAŠIH PISATELJEV TROHE IN RUPNIKA; PESMI BUKOVINSKEGA IN OPIS NAŠEGA "SEVERNEGA ROMARJA" PLANINŠKA.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadejni, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

PRIMORSKE NOVICE

Te dni so bili iz goriških zaporov izpuščeni poljubinski fantje, ki so jih lani v jeseni popolnoma po nedolžnem zaprli. Ovdarli so jih fašistovski zaslepljenici, obdolžitve pa so bile neresnične in neutemeljene. Obdolžili so jih vseh mogočih zločinov, poleg drugega, da so imeli tesne zveze z jugoslovanskimi graničarji, da so postavili bombe v bližino miličarske barake na Kuk, da so porezali telefonsko žico na Razoru in drugod. Zares se je v jeseni nekaj fantov iz Poljubina mudilo na Kuku, ki je prav blizu meje. Fantje so zgašli apno, na bližnjem Razoru pa so tik pod prelazom Globokem popravljali hleve in gradili nekaj novih staj. Čez mejo niso stopili, ker so jih fašisti, ki imajo svojo postajo na Kuku, strogo nadzorovali. Z raztrgano telefonsko žico pa je bila stvar sledeča:

Iz Zadlaza hodijo otroci stalno na planino Razor. Takrat so pobrali telefonsko žico, ki so jo rabili za svoje zanjke. Miličarji so najprej prijeli nekaj dečkov, starih 12 do 13 let, in jih odvedli v Tolmin. V Tolminu pa so otroci tajili, da bi bili pobrali žico, ter so na prigovarjanje policijskega komisarja izpovedali, da so žico pretrgali fantje na Kuku. Tako je prišlo do aretacije. Fante so odpeljali v Tolmin in jih obdolžili, ne le da so prekinili telefonsko zvezo, marveč tudi da so nastavili peklenke stroje na poteh, ki vodijo k fašistični obmejni postaji. Pred neko bukvijo so namreč fašistični miličniki opazili več kosov telefonske žice. Dejansko so bile to zanjke, ki so jih nastavili otroci. Fašisti pa so domnevali, da je v duplini drevesa, iz katerega je vodila žica, peklenki stroj. Ko so fanta pripeljali pred bukv, seveda ni mogel ničesar priznati, ker ni ničesar vedel. Tedaj so hoteli izsiliti iz njega izpoved in so ga pretepli, nazadnje pa za roke obesili na drevo. Več ur so ga pustili tako viseti, nakar so ga, vsega izmučenega znova odvedli v Tolmin. Skupno z ostalimi so ga nato odposlali v goriške zapore.

V zaporih so fante še nadalje pretepli. Najbolj hudo sta trpela Tone Baloh in Ivan Toroš, ki sta bila najstarejša med njimi. Nekoliko so priznaleš Pirnu in Bežaku, ki sta oba še mladoletna in so ju zaradi tega smatrali za manj nevarna elementa. Preiskava se je zavlekla več mesecev. France Perdihi, ki je rahlega zdravja, je popolnoma obolel. Njihovi sorodniki pa ves ta čas niso vedeli, kje so in kako se jim godi. Duševno in telesno malo da ne uničine so jih tedni odposlali domov.

Po daljših pogajanjih se je rodilo tržaškega zavoda "Banca di Credito Popolare" končno sporazumelo z vlagatelji in imetniki tekočih računov glede zavodovih izplačil in ureditve njenega finančnega položaja. Imetniki tekočih računov in vlagateljev so, ko že ni bilo drugega izhoda, pooblašili banko, da četrtino njihovih terjatev določi za povečanje zavodovega kapitala, ostali del terjatev pa za vezane vloge, ki naj bi bile izplačljive v treh delih po štirih, sedmih in desetih mesecih. Poleg tega je vodstvo banke sprožilo akcijo, izven kroga svojih dosedanjih interesov, da se pomnožijo vloge in poveča zavodov kapital. S temi ukrepi se je stari kapital povečal od 11,5 milijonov na 17,75 milijonov lir. Vloge in terjatve po tekočem računu, ki so postale vezane pa znašajo okrog 15,75 milijonov lir. Vendar pa se niso vsi upniki sporazumeli glede teh ukrepov. Njihove terjatve znašajo dejansko 20 milijonov lir, tako da bi moral zavod prav za prav takoj izplačati še 5 milijonov. Priti tem upnikom pa so se žnali na čuden način zavarovati. S pomočjo fašističnih oblasti, svojih zaupnikov in tiska so skušali ustvariti v javnosti razpoloženje proti njim. Tisk je šel celo tako daleč in jim je očital, da nočejo pristati na sporazum z zavodom, le da bi se povečali gospodarsko krizo ter naprtili novo odgovornost režimu, ki naj bi bil kriv slabih časov. Na ta način je akcija proti tretjini upnikov zavzela političen značaj in je sprčo tega težko vrjeti, da bodo vztrajali pri svojih terjativah, ker bi se s tem izpostavili šikanam ne le gospodarskih, marveč še posebej političnih faktorjev. Te dni pa se je vršil občni zbor delničarjev, ki so potrdili ukrepe vodstva in ugotovili, da je zavod saniran.

88

VAMPIRJI VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

— Nevarnost ni verjetna; Gandelu izdajatelj, Rigal žirant. Lastne menice se predložijo vedno izdajatelju.

— Končajmo to, — je dejal slikar osorno. — Zdaj imamo samo eno sredstvo za odvrnitev nevarnosti. Poskusiti moramo dobiti te menice nazaj.

— Pametno.

— V ta namen nama pa morate povedati, gospod, komu ste jih odstopili.

Verminet je skomignil z rameni.

— Ne vem, sem že pozabil, — je odgovoril.

Andre je bil trdno sklenil, da bo potrpečljiv, da ohrani mirno kri, toda človeške moči imajo tudi svojo mejo. Ta način pogovora ga je tako razburil, da je pozabil na vse svoje sklepe.

— No torej, pozivam vas, gospod, da se čim prej spomnite! — je zakričal srdito.

— Grožnje!

— In če bi vam spomin odpovedal, vam polonim vsa rebra!

Verminet je spoznal, da se s tem fantom ni varno šaliti.

— V sosedno sobo grem poiskat potrdilo, — je dejal, da bi se izmuznil. Toda Andre je skočil pred vrata.

— Našli ga boste, ne da bi kam hodili! — je zakričal nanj. — Požurite se!

Dobri dve minuti sta si stala nasproti, se srdito gledala in primerjala svoje moči. — Verminet je bil kar zelen od strahu. Andre se je pa ves tresel od jeze.

— Če se ta lopov le gane, — ga vržem skozi okno, — je pomislil Andre.

— Ta dečko je pravi Herkules, — je pomislil Verminet. — S tem se pa ne kaže šaliti.

Videč, da je v škripeh, je sklenil udati se. Kar se je prijel za glavo in vzkliknil:

— O, kako sem pozabljal! Tamle imam zabeleženo, komu sem dal menice.

Stopil je k pisali mizi, vzel iz predalčka debel zvezek in začel listati po njem. Toda Andre, ki mu ni ušla nobena njegova kretnja, je opazil, da drži zvezek narobe in se dela, kakor bi bil našel objavljen informacijo.

— Ah! — je vzkliknil takoj, — menice Gandelu in Rigal, pet tisoč frankov, izročene Van Klopenu damskemu krojaču, in bankrilju Martin-Rigalu.

Mladi slikar je molčal. Zadnje Croisenoisove besede so mu pričale, da je Verminet v zvezi z Van Klopnom in Martin-Rigalom. In če je Verminet prisilil Gastona, da mu ponaredi Martin-Rigalov podpis, ni bila v tem samo igra naključja, temveč dejstvo, da vežejo te tri moze v markizom de Croisenoisov tajne vezi.

— No, — je vprašal ravnatelj Eskomptnega zavoda končno, — ste zadovoljni?

— Ali bo Van Klopen še imel te menice?

— je zamrmral Gaston.

— Ne vem.

— Nič ne de, če jih nima več, — je menil Andre. — Bo nama pa povedal, komu jih je dal. Pojdva, Gaston.

Odšla sta in čim sta bila na ulici, je prijel slikar svojega tovariša pod roko in ga naglo odvedel proti rue Grammont.

— Nočem pustiti Verminetu časa, da bi pravočasno obvestil Van Klopna, kaj se je zgodilo, — je dejal. — Presenetiti ga hočem.

XXIV.

Če bi bil bolje informiran, bi bil Andre vedel, da se k znamenitemu damskemu krojaču ne pride tako lahko. Ko sta se z Gastonom ustavila vsa uphana v Van Klopnovi predsobi, sta zagledala pred seboj orjaškega lakaja v krasni, z zlatom obšiti livreji.

— Gospoda Van Klopna ni doma.

— Zadeva je važna, naravnost nujna, — je ugovarjal Andre.

— Gospod dela.

Prošnje, grožnje, spretno v roko stisnjeni bankovci za sto frankov, vse to ni nič pomagalo.

Andre se je torej udal v usodo in sledil Gastonu v zloglasni salon, ki ga je nazival Van Klopen "vice".

— Tako, ta čas, ko bova čepela tu, obvesti ta lopov Van Klopna in ničesar ne bova bova zvedela, — je razmišljal mladi slikar.

V "vice" je bilo nekaj dam, ki so se radovedno ozrle, ko sta vstopila mlada gospoda. Izjema je bila samo dama, ki je stala pri oknu, bobnala s prsti po šipi in gledala na ulico.

In baš za to brezbrizno damo se je začel zanimati Andre, ki je takoj na prvi pogled spoznal v nji gospo Bois d'Arton.

— Kako, vikontesa pri tem falotu, ki jo je oni dan tako žalil? — je pomislil ves presenečenju je sledil srd.

— Takoj zvem, kaj tiči za tem! — je dejal sam pri sebi in ne da bi pomislil, da utegne s tem damo kompromitirati, je stopil k oknu, hoteč se ji pokloniti.

Bila je pa tako zaverovana v vrvenje na ulici, da ga ni opazila; moral jo je nagovoriti.

— Gospa vikontesa...

Naglo se je obrnila in videč pred seboj Andreja, se ni mogla premagati, da bi ne vzkliknila:

— Ah... Vi!

— Da, jaz sem tu.

Pogled, ki je spremljal te besede, je bil tako zgoren, da je vikontesa takoj spoznala, kaj se godi v duši mladega slikarja. Zardela je do ušes in vstala, da bi mogla odgovoriti Andreu tako, da bi je nihče ne slišal.

— Moja navzočnost tu se vam zdi neverjetna, čudna, — je dejala. — Gotovo mislite, da imam slab spomin in malo ponosa.

Andre ni odgovoril... To je bil tudi odgovor.

— No torej, — je nadaljevala vikontesa s pogledom, polnim očitkov, — krivico mi delate. Prišla sem zato, ker sem davi govorila z Breulhom in on mi je dejal, da je v vašem interesu, da odpustim Van Klopnu in ostanem z njim v prijateljskih odnosih... Vidite, gospod Andre, — je pripomnila, — da ne smete soditi ljudi vedno po prvem vtisu, posebno žensk ne.

Zdaj je pa zardel on. Bilo mu je res neprijetno, da ji je delal krivico. Iz oči mu je odsevalo obžalovanje, obenem pa globoko hvaležnost. Sklenil je roke in dejal proseče:

— Oprostite, prosim...

Markiza de Bois d'Arton ga je presenetila s pomembnim pogledom.

— Pazite, — je pomenil ta pogled, — ni sva sama, lahko naju opazujejo.

Stopila sta od okna in nadaljevala pogovor.

— De Breulh — je dejala vikontesa, — si je preskrbel o Croisenoisovih informacijah, ki niso baš najboljše in ki bi zadostovale, da mu oče odreče hčerko. Toda grof de Musidan ima nož na grlu in v Croisenoisovi preteklosti bi morali najti pošten madež, da bi vendar le nastopil proti tej zakonski zvezi.

— Najdem ga! — je odgovoril Andre skozi krepko stisnjene zobe.

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

JUDITINA PRISEGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

26

(Nadaljevanje.)

Hans prestrašen skoči na noge in tudi Felice jo začudeno pogleda.

— Kako misliš to, mama? Ali se je kaj zgodilo, ko sem odšel?

— No, da, gospej Heinovi sem naravnost povedala, da ne vidim rada, ako podpira kako neumnost med teboj in Judito. Rekla sem ji, da se boš poročil z Mildred in sem ji rekla, da ne morem trpeti, da bi kdo deloval proti mojemu načrtu. Jaso sem ji rekla, da je najboljše, ako se prekinejo vsi stiki med nami, dokler nisi poročen z Mildred.

Hans in Felice prebledita. In začudena gledata mater. Hans skoči na noge in stopi pred mater.

— Mama, saj to ni mogoče, da si se tako obnašala proti gospej Heinovi, ki ti je nekdanja rešila življenje, ti je tako požrtvovalno stregla in se tako žrtvovala za tebe?

— Moj Bog, nikar tako mogočno ne govori o tem že davno minulem pripetljaju. Nikakor nisem mogla mirno gledati na to, kako si se pustil zavezati v mreže. Morala sem odkrito povedati in stvar pojasniti.

Hans in Felice se spogledata. In s hripavim glasom vpraša Hans:

— In — kaj so ti na to odgovorili?

Svojega poraza ni hotela priznati ter samo reče:

— Moje dobro misljene besede so sicer sprejeli zelo slabo in smo se ločili na ne preveč prijeten način. Seveda je sedaj vsaka zveza med nami prekinjena in vidva bosta v bodoče s svojimi obiski prenehala.

Hans se vzravna in temno pogleda mater. Ni si upal niti misliti nato, kako žaljive so bile besede njegove matere za obe dami. Toda, kar je bilo storjeno, je bilo storjeno in ni mogel v tem ničesar drugega ukreniti kot za svojo mater prositi oprosteno.

In tako reče razburjen:

— Motiš se, mama, če misliš, da bom prekinil zvezo s Heinovimi, dokler me same ne odslovijo, za kar si jim dala največje pravice.

Grofica skomigne z rameni.

— Vse je mogoče, da te odslovijo, ker se bodo slednji morale temu odpovedati, da jih iz ene družine obiskuje samo možki.

— Mama! To gre predalet!

Sedaj skoči na noge tudi Felice.

— Niso samo omejeni samo na obiske možkih, kajti zveza s te ma duhovitima in ljubeznjivima damama tudi jaz ne bom prenehala. Tudi mene ne more nikdo zadržati od tega. Judita je moja prijateljica in držim z njo in bom dosegla, da me bodo še sprejeli v svojo hišo, da morem prositi za odpustanje za svojo mater, ki jih je tako zelo užalila in ponižala.

Hans stopi poleg sestre in jo tesno prime za roko.

— Hvala ti, Felice.

— Toda prepovem ti iti k njim! — zavpije jezo grofica.

— Toda jaz ji dovoljujem, mama in ne smeš pozabiti, da imam jaz kot zadnji grof Erlau pravico odločevati, s kom sme moja sestra obćevati. Pri tem bom svojo pravico, ki mi je dana, branil.

— Dobro, potem pa delajta, kar hočeta. Zdaj vidim, da moja otroka nimata nikakega spoštovanja do volje svoje matere. Zdaj grem k Mildred in ji bom povedala, da ji ni treba ničesar pričakovati, poleg tega pa se ji bom ponudila za spremljevalko. Zakaj naj bi poginila v pomanjkanju, kamor me hočeta zakleti? Glejta, kako bosta sama izhajala.

Razžaljena odhiti iz sobe ter glasno in prav nič grofovsko zaloputne vrata.

Hans in Felice se spogledata, nato pa Hans razprostre roke in Felice mu zleti na prsi.

— Bodi samo mirna, Felice; mama je bila jezna in niti na misel ji ne bo prišlo, da bi odšla z Mildred.

Toda Felice ga žalostno pogleda.

— Hans, in mama bo vendar šla z njo — in — zdi se mi, da je bil ta njen nastop samo pretveza, da se naju na lahek način reši.

— Toda, Felice, kako moč kaj takega misliti?

— O, mama mi je zadnje čase mnogokrat očitala, kaka velika žrtev je za njo, ako se ostane pri nama. Večkrat mi je rekla, da samo zaradi nje želi, da bi ti poročil Mildred in da njej ni nič za to, ako do te poroke ne pride. Mildred ji je že večkrat prigovarjala, da jo spremlja kot častna dama; da gre z njo po svetu, kjer si more s svojim bogastvom privoščiti vse prijetnosti. Toda zaradi mene tega ni hotela, ker me ne bi mogla vzeti s seboj, sama pa tudi ne morem doma ostati. Ker pa sa se ji sedaj tako odločno postavila po robu, bo gotovo sprejela Mildredino povabilo in bo z njo uživala veselo življenje. Ako se ti mora Mildred odpovedati, ne bo hotela več tukaj ostati, česar ji nikakor ne morem zameriti.

Hans jo temno pogleda. Zaduja leta je moral vedno pehati mater iz svojega sreča. Vedno več napak je našel na njenem značaju in pred njegovimi očmi, dasi jo je kot deček oboževal, je postajala vedno manjša. Zdaj šele je bil vsled Felicinih besed pripravljen, da se bo skušala otrestiti svojih obveznosti do Felice. Zdaj je tudi vedel, da se bo rajši z Mildred na potovanju razveseljevala, kot pa bi hotela z njim živeti v skromnih razmerah. Zdaj ni več dvomil, da bo kaj dolgo premišljevala o tem ter bo naglo odločila, ker bo imela pred očmi navidezno nepokorščino svojih otrok. In v skrbni ljubezni in nemiru položi Hans roko okoli vratu svoje sestre.

— Kaj pa bo potem s teboj, Felice? Saj te mama ne more same pustiti.

Toda Felice mu pogumno pogleda v obraz, četudi so bile njene oči solzne. Tudi Felice je vedno bolj spoznavala svojo mater in ljubezen do nje ji je ugaševala. Videla je, kako je njen brat skrbel za njo in tedaj je vzela svoje sreče pogumno v obe roki in je rekla mirno:

— Nikar ne bodi v prevelikih skrbih zaradi mene, Hans; vem za majhen prostorček, kjer bom mogla mirno živeti — pri gospej, ki mi je pomagala priti v življenje. Ako me mati res zausti, bom šla h gospej Heinovi in jo bom prosila, da me vzame pod svojo zaščito. In ne bo me zapustila, kot me bo lahkomišljeno zapustila mati, samo zato, ker si hoče ustvariti boljše življenje.

Hans ji ljubeznjivo pogladi lase.

— Da, Felice, prepričan sem, da je ne boš zastoj prosila, četudi se je mati proti njej skrajno surovo obnašala. O tem niti ne smem premišljevat, kako zelo je morala obe razžaliti. Prav gotovo je povedala Juditi, da je proti meni razgrnila svoje mreže. Kot jo sedaj poznam, vem, da je tega zmožna. Kako bi mogli to razžaljenje popraviti?

— Popolnoma priprosto na ta način, da jim okrito povemo, v kakšnih odnosih stojimo z materjo vsled tega, kar nam je mati povedala o svojem obnašanju proti njem. Ne boj se, te dami sta tako velikodušni in dobri, da se ne boste zaradi matere jezili na nju. In daj Bog, da pride dan, ko jim bova mogla poplačati njeno dobroto.

(Dolje prihodnjik.)

PROVINCA DŽEHOL

Zadnji dogodki na Daljnem vzhodu so potisnili Mandžurijo v 4 in pol milijona duš. Prometna sredstva so zelo pomanjkljiva in razen velike cesarske ceste iz Pekinga v Džehol ni prav za prav nobenega poštenega potu na celom ozemlju. Tudi železnice Džehol nima nobenih, ampak nesporno je, da se bo Džehol v zvezi z ostalo Mandžurijo tudi v prometnem oziru zelo razvil, ker imajo Japonci zdaj pripravljeni velikanske načrte za zgradbo železniškega omrežja.

Japonci razpolagajo s 50.000 vojakov in armada Mandžukoa ima tudi toliko. Nasprotno, Kitajci pod generalom Tangjulingom štejejo 40.000. Maršal Čang jih ima okrog 100.000. Če bi vsa ostala Kitajska tudi dejansko pomagala in ne samo z navdušenimi govori, če bi vsi kitajski guvernerji sosednih provinc nudili svojo pomoč, da se izžene vsiljivi Japonci, potem bi ne obstajal nobeden dvom glede izida vojske. Toda ravno razvrstitev Kitajca, nadalje neštevilni osebni interesi, ki jih zasledujejo posamezni kitajski generali, bodo pospešili japonke zmage, ki bodo priključili še to bogato in rodovitno provinco novi mandžurski državi. Mogoče bo šlo to hitro in brez prevelikega prelivanja krvi in to bi bilo še najboljše v interesu vseh prizadetih narodov.

Džehol je že od davnih časov povezan z Mandžurijo in tvori od leta 1644 takozvane "mandžurske štiri province". Maršal Čangsolin je od leta 1928. prevzel oblast v Mandžuriji in s tem seveda tudi v Džeholu, dejstvo, ki ga je kot zgoraj omenjeni tudi oficijelno potrdila nankinška vlada 1928. S Kitajcem Džehol ni imel nobenih drugih stikov in Kitajci niso mogli te dežele kolonizirati kot so recimo storili v ostali južni Mandžuriji. Vojaški guverner v Džeholu, ki ga je imenovala kitajska vlada, general Tangjuling je 18. februarja 1932 obenem z ostalimi mandžurskimi poglavarji proglasil neodvisnost Mandžurije.

Meje niso strogo dočene, tako da je težko izračunati površino. Kitajski Year Book naveda 195.748 kvadratnih kilometrov, mandžurske statistike pa 156.826. Geološko in z ozirom na podnebje spada Džehol k veliki mongolski ravnini, ki se opira na severu na Kingansko gorovje, na jugu pa na Inšan ter pada polagoma v rodovitno dolino Lijau. Prebivalstvo Džehola je izključno mongolsko in se peča s pastirstvom, ki je ponekod še nomadskega značaja. Poleg velikih možnosti na polju agrikulturne je Džehol bogat na različnih rudah, posebno premogovniki so zelo bogati in relativno lahko pristopni.

SPOMIN GA JE ZAPUSTIL

V madžarskem mestecu Bekesba se je zgodil nenavaden primer o temnitve spomina. Črnovojnik Nikolaj Dubo je bil l. 1916. ranjen na bojišču v glavo in je prišel v ruski jetništvo. Tam je popolnoma ozdravel, samo spomin ga je popolnoma zapustil. Njegovo življenje se je začelo nekako iznova. Leta in leta niso mogli ugotoviti, kdo je in kje se je rodil. Naposled je prišel v neko taborišče, kjer ga je spoznal vojaški tovariš. Ta je povedal, kdo in odkod je in na podlagi njegovih izpovedi so ga poslali v domovinsko občino. Roditelja sta domov vrnivšega se sina takoj spoznala, sin pa šel mimo očeta in matere kot neznanec. Zdaj si zdravčki prizadevajo, da bi nesrečniku vrnilo ali vsaj osvežili spomin, dvomijo pa, da jim bo stvar uspela.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS

24. MARCA

18. Aprila — 19. Maja

CHAMPLAIN

1. APRILA — 22. APRILA

ILE DE FRANCE

29. APRILA — 27. MAJA

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za poštani in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

OD KDAJ NOSIJO ŽENSKÉ KLOBUKE

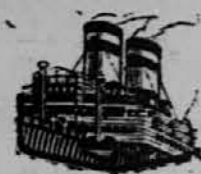
Zanimivo je slediti v zgodovino, kdaj so prav za prav prišli ženski klobuki v modo. — Že konec trinajstega stoletja so nosile gospe pokrivala v obliki baretk. V začetku 14. stoletja pa se je ta moda v toliko spremenila, da so imele dame kape v obliki roga. Izabela Bavarska pa je uvedla tako zvani "hennin" in njej se ima prav za prav Francija zahvaliti za ženski klobuk. Ta pokrivala so bilo čestokrat do 30 centimetrov visoka; njih je visel pajčolan. Ta hennin je prav za prav orientalskega izvora, pa je šel skozi Nemčijo na Nizozemsko, v Italijo in Francijo. Toda že v začetku te novotarije je nastopilo vse duhovništvo proti henninom in jih obsojalo v grobnih pridigah. Vendar je še dovolj voder poteklo, preden so prešle dame (15. stoletju) s henninov na klobuke, ki pa bi se po današnjem pojmovanju le stežka mogli imenovati klobuki. Velik preobrat v modi klobukov je prinesla renesansa. Žena kralja Franca I., ki je bila Spanka, je uvedla širok klobučev, nast klobuk, ki ga je nosila po načinu možkih klobukov. Katarina de Medici je nosila majeno, z bisert posuto avbico, največkrat iz žamet, a okrašeno z največimi peresi. Še konec 19. stoletja so bile v navadi klobuki, polni novejega peresja. — Seveda so bubi-frizure napravile zadnje čase pravo revolucijo v nošnji klobukov. Grški filozof Heraklit je dejal: Panta rei — vse teče, vse mine. Tako tudi ženski klobuki, kaprice in celotna moda. — Danes belo, jutri črno.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

26. maja: Majestic v Cherbourg
Minnetonka v Havre
Veendam v Boulogne

27. maja: Ile de France v Havre
Saturnia v Trst

30. maja: Europa v Bremen

31. maja: Mauretania v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg
Pres. Roosevelt v Havre
Roma v Genoa

2. junija: Olympic v Cherbourg
Westernland v Havre
Volendam v Boulogne

3. junija: Champlain v Havre
Rex v Genoa
Britannic v Cobl

6. junija: Leviathan v Cherbourg

7. junija: Deutschland v Cherbourg
Bavaria v Cherbourg

8. junija: Lafayette v Havre
Augustus v Genoa
Bremen v Bremen

9. junija: Statendam v Boulogne
Minnewaska v Cherbourg

10. junija: Paris v Havre

14. junija: Pres. Harding v Havre
Majestic v Cherbourg
New York v Cherbourg
Aquitania v Cherbourg

15. junija: Conte di Savoia v Genoa

16. junija: Europa v Bremen
Pennland v Havre
Rotterdam v Boulogne

17. junija: Britannic v Cobl
Ile de France v Havre

20. junija: De Grasse v Havre

21. junija: Vulcania v Trst
Mauretania v Cherbourg
Albert Ballin v Cherbourg
Manhattan v Havre

23. junija: Olympic v Cherbourg
Minnetonka v Havre
Veendam v Boulogne

24. junija: Champlain v Havre
Rex v Genoa
Bremen v Bremen

28. junija: Leviathan v Cherbourg

29. junija: Berengaria v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg

30. junija: Conte di Savoia v Genoa

1. julija: Paris v Havre
Lafayette v Havre

3. julija: Europa v Bremen

5. julija: Saturnia v Trst
Aquitania v Cherbourg
Deutschland v Cherbourg

7. julija: Ile de France v Havre
Volendam v Boulogne

8. julija: Conte di Savoia v Genoa

11. julija: Bremen v Bremen

12. julija: Mauretania v Cherbourg
New York v Cherbourg
Olympic v Cherbourg

15. julija: Champlain v Havre
Rex v Genoa

18. julija: Leviathan v Cherbourg

19. julija: Berengaria v Cherbourg
Manhattan v Havre
Albert Ballin v Cherbourg

20. julija: Majestic v Cherbourg

21. julija: Paris v Havre

22. julija: Europa v Bremen

23. julija: Saturnia v Trst
Aquitania v Cherbourg
Deutschland v Cherbourg

26. julija: Lafayette v Havre
Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg
Pres. Roosevelt v Havre

27. julija: Bremen v Bremen

28. julija: Veendam v Boulogne
Ile de France v Havre

29. julija: Vulcania v Trst

...SKUPNA...
POTOVANJA
pod osebnim vodstvom

V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PARNIKI:

AQUITANIA preko Cherbourga, 6. APRILA — Velikonočni izlet

Potem še dva izleta — 10. maja in 5. julija

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane\$ 102.34

za tja in nazaj pa samo\$ 182.00

CHAMPLAIN preko Havre — 1. APRILA — Velikonočni izlet

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane\$ 91.73

za tja in nazaj pa samo\$ 171.50

Potem pa dva izleta s parnikom "Ile de France" 18. apr. in 27. maja

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane\$ 101.23

za tja in nazaj pa samo\$ 182.00

SATURNIA preko Trsta — 31. MARCA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane\$ 97.50

za tja in nazaj pa samo\$ 171.50

BREMEN preko Cherbourga — 30. MARCA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane\$ 104.84

za tja in nazaj pa samo\$ 185.50

S parnikom COLUMBUS — 22. APRILA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane\$ 100.34

za tja in nazaj pa samo\$ 178.50

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj prihlasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

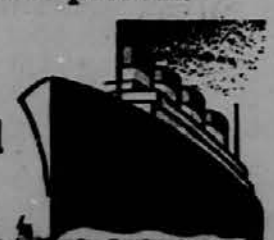
PIŠITE ŠE DANES NA:

Metropolitan Travel Bureau

(Frank Sakser)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

7 Dni do
JUGOSLAVIJE
Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI NA SVETU

BREMEN-EUROPA

POSEBNI VLAKE ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v LJUBLJANO. Izborne železniške zveze tudi iz Cherbourga.

NAJHITREJŠA POT DO STARE DOMOVINE

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali

NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY - NEW YORK